

דעסע דוחס ל"ח ובעלמא מוהי התשובה שלימה
לפניו ית"ש ולכן לא יתערב קרבנו של קין בשל
סבל.

זכור את אשר עשה לך עמלק ונמו' מגילה דף
הרי שכתב הלז המורה הא מה אני מקיים זכור
צפה, ויל"ד זכור צפה ואי מקום שנאמר
אח"כ לא תשכח הרי מלינו כמה מלינו שחזר בעשה
ול"ח כמו שבת לאמרינן צמ' שהוא בעשה ול"ח,
ועוד כהנה וגם הא"ך שייך לזכרה על דבר שאינו
חלוי ברשותו וזכורו וכעין זה הקשה באבן עזרא
על הא דלא תחמוד.

וי"ל עפ"ד הגמ' עירובין דף כ"ד ע"א תלמיד אי'
סי' לו לרי אליעזר שהי' שונה בלחש לאחר
ג' שנים שכת תלמודו עוד שם סיכנא פתח פומיך
וכו' חני כי היכי דתתקיים ציך ומצואר מזה דאס
שונה בלחש צמחה שוכה ואס פתח פיו מתקיים
צידו וי"ל דה"ל דהזכירו התורה שלא נשכח מלמדות
את זכר עמלק וא"כ צ"כ הוא שלא יזכור צפה רק
בלז ממילא הוא שוכה אבל אס גם צפה זכור
יזכור בזה היא מתקיים צידו שלא ישכח וא"כ מיושב
מס שהקשיתי הא"ך הזהירו שלא נשכח הא היא
דבר שגא לאונסו ולהל"ל י"ל דלכן לינו ית"ש דזכור
צפה דאס יזכור צפה יתקיים צידו שלא ישכח וגם
לא קשה זכ"ל דזכור משמע צפה וי"ל דממילא
משמע כיון דהזהירו שלא נשכח שהוא דבר שאינו
ציד האדם וע"כ כוונת הכתוב שלק"ך לזכור צפה
כדי שלא נשכח מלז.

— תבא —

ורשתה וישננה צה ולקחה מראשית כל פרי
האדמה וגו' יתבאר עפ"ד הגמ' גיטין
דף ע"ח א"ר יוסף אי' לאו דא"ר יוחנן קנין פירות
בקנין סגוף דמי לא משכחה דמייתי זיכורים אלא
סד צר סד עד יסווע צן כון דא"ר אסי א"ר יוחנן
סאמין סמלקו לקוחות סן ומחזירין זל"ז ציוכל.

והקשו צחוק' שם ואנו דק"ל כר"ל דלאו כקצין
הגוף וק"ל דצדאוי' אין צריכה הא"ך משכחה דמייתי
זיכורים ותי' חתום' צתי' השני דדוקא ר"י אי' ל"י
דמחזירין זל"ז ציוכל אבל שאר אמוראים קצרי חצי
דלקוחות סן אין מחזירין זל"ז ציוכל דמכר הוא
דאמר רחמנא דליהדר ירושה ומתנה לא ע"ש ומבואר
דהא דיוכסין מציאין זיכורים אע"ג דאין צריכה משום
דיוכסין אין מחזירין זל"ז ציוכל והיינו שאמר הכתוב
ורשתה וישננה צה ר"ל דצירושא אין מחזירין זל"ל
אלא וישננה צה לעולם דדוקא מכר הוא דאמר רחמנ'
דליהדר ולכן אמר הכתוב ולקחה מראשית וגו' ר"ל
דספיר משכחה דמייתי זיכורים כיון דאין מחזירין
צירושא זל"ז א"כ הוא קנין הגוף ולא קנין פירות.

עוד י"ל דהנה לבאורא קשה אמאי לא אמר רב
יוסף הא"ך משכחה דיכנה אדם ציה או יטע
כרס אלא סד צר סד עד יסווע צן כון לפי דברי
סירושלמי גיטין פ"ד ס"ט הקונה שדה ציוכל אי'
אי'א קנה קרקע א"ל ר' אבא צר ממל אי' יספור
צה צורות שיחין ומענות א"ל התורה אוננה וסג
לאסוחתו צעיייהו ע"ש ומבואר דהקונה שדה צשעה
סיוכל כוהג אין לחפור צה שיחין ומענות משום
דל"ל אלא קנין פירות ולא קנין הגוף, והנה ממנה
קיס' זו סי' כלעכ"ד ליישב דברי הרמב"ם וה"ס
שהקסם עליו צמ"ל פ"א מה' שמיטה דמשמע מחמציס
וה"ס פכ"ג ותי' מכירה דקונה צומן סיוכל דעושה
צשדה כל ספלו אעפ"י סידוע שיחורו סקרקע לצעלים
ציוכל וחמה עליו צמ"ל שם מהסירושלמי ולהל"ל י"ל
דהרמב"ם הוכיח מהא דר' יוסף שאמר לא משכחה
דמייתי זיכורים ולא אמר לא משכחה דיכנה ציה
או יספור צה שיחין ומענות ומבואר דר' יוסף ק"ל
דגם הקונה צשעה סיוכל מוחר לחפור שיחין ומענות.

גם י"ל דהרמב"ם וה"ס ס"ל דלא כסירושלמי מהא
דאמר רב סקדא שם מחלוקת דר"י ור"ל ציוכל
שני אכל ציוכל ראשון ד"ס מציא וקורא ופרטי'
ציוכל שני שמוכו ישראל סכצכ הורגלו לחזור קרקעות
צההוא קאמר ר"ל מציא ואינו קורא דקמכא דעתי'
דמחוכר דודאי הדכא ל"י חס צטות סמחירנה עכ"ל
וסנה לסירושלמי דצומן סיוכל אין סלוקס יכול לחפור
צה וכו' אי' קסם הא גם ציוכל ראשון סמכא
דעתי'

דעתו להמוכר שיחזירנה דהא גם קודם היוצל אין להלוקח רשות שיעשה בהשדה כהדרם העושה בשלם וא"כ יש להמוכר בגופה של השדה גם קודם היוצל כח למחות להלוקח שלא יחפור זה וא"כ גם ציוצל ראשון אמאי ס"ל לר"ח דמציא וקורא למ"ד ק"פ לאו כקמ"ג הא כיון דהמוכר מושה לליקח שלא יחפור זה וסלוקח שומע לו ומחמת היוצל א"כ גם ציוצל ראשון סמכא דעתו דהמוכר כמו ציוצל שני ומה י"ל דר"ח פליג על הירושלמי ולכן מחלק ר"ח בין יוצל ראשון ליוצל שני ואם כן מנאכר דצומן היוצל ניכ מותר ללוקח לצנות צית, ויתבאר הכתוב וירשעה ויסנה היינו דיוקסין דאע"ג דלקוחות הן מ"מ מותר ליטע זה ע"ד שאלת הכתוב וצחיס טווחיס חצנה ויסנה ומשמע דזה מיקרי ישיבה אס צונה צית ליטע צם וקאמר סכתוב דאע"ג דיוקסין כלקוחות הן מ"מ מותרים סיוקסין לצנות צחיס ליטע צהם.

השקיסה מועין קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל וגוי ויל"ד כפל הלשון עמך וגם ישראל וצדש"י לעיל פ' וירא עש"פ וישמחו על פני קדוש וגוי כל השקפה שבמקרא לרעם חוץ מהשקפה מועין קדשך שבדול כח מחנה עניים שמהפכה מדה הרבנו לרחמים, ויל"ד למס כחצ לשון השקפה דמשמע לרעה חלא סנתהפך לעוזה ולא כחצ צלשון שהיא לעוזה.

ונראה עפ"מ שאלתו חז"ל צר"ה דף ע"ז שלשה ספרים נפתחים צר"ה של לדיקים גמורים של רשעים גמורים ושל צדיקים, לדיקים נכתבים לחלוק לחיים וכו' צינונים חלויים ועומדים מר"ה עד יוסיכ זכו נכתבים לחיים, לא זכו וכו' ויש לסקסית ממה דאמרי' שם דף י"ז דהא דצית שאלא חומרים ג' כחות הן ליום הדין (לעמיד לצא) של לדיקים גמורים וכו' וצ"ה חומרים ורצ חקד מטה כלפי חקד וא"כ קסה דמ"ש דק"ל לצ"ה דצינונים ליום הדין רצ חקד מטה כלפי חקד וצומפט של ראש השנה אמאי אמרינן דצינונים חלויים ועומדים וי"ל עפ"ד העין יעקב דמאי דאמרי' זכו נכתבים לחיים היינו אס זכו לעשות חקד עם חזירו לכן סקנים עושה עמו חקד ומטה כלפי חקד כי כל

המרחם על הצריות מרחמין עליו מן השמים עכ"ד, ולפ"ז י"ל דהא דק"ל לצ"ה רצ חקד מטה כלפי חקד היינו כלפי חקד מה שהצינונים עושים חקד ולפיכך הקצ"ה מטה כלפי חקד להכריע במחלה על מחלה כיון שהם עושים חקד הקצ"ה מרחם עליהם ומודדין לו כמדהם ההקד וא"כ אין כאן שום סתירה דהא דק"ל לצ"ה דמטה כלפי חקד היינו נמי שהצינונים עושים חקד והא דאמרינן זכו נכתבים לחיים מייירי נמי כדצרי הע"י דזכו היינו שעושין חקד.

ובזה י"ל דהא דגדולה מחנה עניים שמהפכה מדה הרבנו לרחמים היינו נמי צכה"ג דצינונים וכפרש"י שם שה"י מחלה עונות ומחלה זכיות ולפי מדה"ד מביע להם ח"ו עונש בשביל העונות חבל ע"י החקד שהם מרחמין על הצריות הקצ"ה מטה כלפי חקד שעושין ומכריע הכף לזכותו כאלו עשו רוב זכיות וכידועין לחיים כמו הלדיקים ונתהפך מדה"ד לרחמים, ויתבאר הכתוב השקפה וגוי דהשקפה זו היא לעוזה שנתהפכה ע"י הלדקה המדה"ד לרחמים היינו במחלה על מחלה שיש מקום למדה"ד חבל ע"י החקד הם כידודין כאלו עשו רוב זכיות וע"ז אמר הכתוב וברך את עמך היינו הצינונים שהם קרוים עם ר"ל פשוטי עם יצרכם ה' אשר עמו החקד ומטה כלפי חקד שיהא נקראים את ישראל דמשמע הלשון ישראל לשון חסידות שיש להם רוב זכיות ונכתבים הצינונים עם הלדיקים גמורים לעוזה ולכן אמר הכתוב לשון השקפה שהוא לרעה כיון דזה עיקר הצרכה דצינונים שיהפך מדה"ד מעליהם לרחמים.

ודתמכרתם שם לעצדים ולשפחות ואין קונה חלא דצרי הצריה וגוי, וצמדרש (הוצא ציסועת יעקב עה"ת) למה לעצדים לפי שאין קונה את החורה כמו אחס שקצלו החורה צסיני, עוד שם הציא המדרש שאלו את ר' שמעון צתוכחה כרמו רזא דמקא וססיצ צהאי קרל וההמכרחם שם לעצדים ולשפחות וגוי.

ונראה עפ"ד הגמ' צ"מ דף י' ע"א פועל יכול לחזור צו אפי' בחלי יום מ"ט כי לי צכ"י עצדים ולא עצדים לעצדים ורקשו החוק' איכ יק"י

עצדים לעצדים ומה מוכח לכל יום ויום זמן גאולה הוא והוא הוא דפורקנא, ועי' מה שכתבתי בזה בפ' משפטים.

נצבים

למען קפות הכזה את המלאכה לא יאזה ה' קלות לו וגו' ופרש"י לפי שאופיק פרענות על מה שעשה עד הכה צבונג והייתי מעציר עליהם וגורם עתה שאלרפס עם המזיד ואפרע ממנו הכל ויש להצין איך נתוסק על החטא שובג עד שיחא כחשב כמזיד ומה ענין זה לזה וגם למה לא יאזה ה' קלות לו.

וי"ר עפ"ד הרמב"ם פ"ב מה' תשובה, מדרכי התשובה להיות השב לועק תמיד לפני השי"ת ומשנה שמו כלומר אחי אחר ואינו איתו השם שעשה אותו המעשים ומשנה מעשיו כולן לעוצה עכ"ל והוא מדברי הגמ' ר"ה ג"ז אמר ר' יוחנן ארבעה דברים מקדשין גו"ד של אדם ואלו הן לדקה לעקה שינוי השם ושינוי מעשה ע"ש, והנה צ"ק דף ק"ז גנז והקדיש הקדישן הקדש משום דאיכא יאוש ושינוי השם ובחצו החוס' אע"ג דהוי שינוי החוץ לצרייתו ע"י שאלה לא תשוב חוזר דלא שכיחא ע"ש ומצוה דשינוי השם השכיח להיות חוזר לא תשוב שינוי וא"כ י"ל דה"כ לענין תשובה כיון דמדרכי התשובה היא ע"י שינוי השם ושינוי מעשה וא"כ היכא דשכיח להיות חוזר לא תשיב שינוי רק היכא דלא שכיח להיות חוזר תשוב שינוי מעשה ושינוי השם.

ובזה י"ל בהא דאמרי' ציומא פ"ז האומר לחטא ואשוב לחטא ואשוב אין מקפיקין צידו לעשות תשובה ל"ל תרי זימני כדרב הונא אמר רב כיון שעבר אדם עבירה ושנה זה הותרה לו, הותרה לו ק"ד אלא נעשית לו כסיחור ויל"ד הלשון אין מקפיקין צידו דמשמע מה דאין מועיל צידו התשובה או אין מניחין אותו והוא כיון שנעשה לו כסיחור א"כ הוא חושב שלא עשה איסור ובעלמא אינו חולס להשיב ולהס"ל י"ל דאם עבר ושנה דנעשה לו כסיחור אלא

יהי אסור להסכיר עלמא צפועל וחי' כיון דיכול לחזור צו חיות שירלה לאו עצדות היא כלל והנה מחללה"ם צי"ש"מ פ"י משפטים פ"י צוה הכתוב אשר חשים לפניהם עפ"ד הנחלת יעקב דלכאורה קשה על לדקתו ית"ש שמתנהג בדרך התורה האך מוכר אותנו לעצדים והא אמר ולא עצדים לעצדים, אך התידוך הוא כיון שצב"ל יום ויום זמן גאולה הוא א"כ לאו עצדות הוא כלל, וצ"ה ואלה המשפטים אשר חשים לפניהם ר"ל דזה כובע להם דהיינו לכללות ישראל דמשפטים אלו מוכח לכל יום זמן גאולה עכ"ד ע"ש.

ורגל בקידושין דף כ"ב ע"ב ח"ר יוחנן צ"ז ארזן ששמעה על הר סיני צעשה שאמרתי כי לי צנ"י עצדים ולא עצדים לעצדים ^{לפני ה' (לפני ה')} ותלך זה וקנה ארזן לעלמו ירלע, ויש לבאר צוה הכתוב צפ' שמוח וכי אוליא את צנ"י מאלרים צהוליאך את העם מאלרים תעבדון את הא' על ההר הזה והקדוקים ידועים וי"ל דמסרע"ה שאל מה זכו ישראל שיעשה להם נס ר"ל כיון שכנגד עליהם ועצדום וענו אותם ארבע מאות שנה וכיון שלא נשלם הזמן מה זכו ישראל שיהאלו קודם הזמן והשיב לו הקצ"ה צהוליאך את העם מאלרים תעבדון את הא' על ההר הזה היינו ארזן ששמעה על הר סיני כי לי צנ"י עצדים ולא עצדים לעצדים וא"כ אין למכור אותם לעצדים ואמנם שנמכרנו לעצדים ודאי דגאולתינו אין תלוי צמון ומוכח דצב"ל יום זמן גאולה ואין לעבד אותם משום שלא נשלם הזמן ועי' מה"ש צפ' וארא.

והשה"כ והתמכרתם אותם לעצדים וגו' ואין קונה אלה דברי הצריח וגו' ר"ל כיון שאסור למכור אותנו לעצדים משו"ה אין קונה אלה דברי הצריח ר"ל משום שאמרה תורה ולא עצדים לעצדים משו"ה אין קונה, ויתבאר המדרש והתמכרתם לעצדים לפי שאין קינה את התורה כמו אחס שקבלו התורה בסיני ר"ל מה שאחס נמכרתם לעצדים לפי שהם לא קבלו התורה על הר סיני אצל צהמת ארזן ששמעה על הר סיני וכו' אסור לקנות אותנו לעצדים, ויצוה המדרש ג"כ ששאלו את ר' שמעון צחיכס כרמא הוא דפורקנא והשיב צהאי קרא דכתיב ואין קונה כיון דישראל הם עצדי ה' ולא